

Ecologische zone in gevaar

DOOR FRANS H. MICKLINGHOFF DFJUR

Vliegveld Valkenburg
(foto: Joost Bouwmeester)

Lang voordat het Marine Vliegveld Valkenburg definitief de poort sluit, worden er al claims op het gebied van pakweg 300 ha gelegd. Vol trots presenteren de omliggende gemeenten begin deze eeuw het plan 'Valkenburcht'. Een compact stadje met pakweg 3000 woningen zonder auto's in het centrum en omgeven door een brede gracht. Na die presentatie met fraaie plaatjes blijft het lang oorverdovend stil. Maar er ligt ook een claim van de provincie voor 10.000 woningen en in 2004 wijst het Rijk het gebied in de Nota Ruimte aan als grote bouwlocatie.

Veel demonstranten betogen voor het openblijven van de basis. Het Ministerie van Defensie moet echter bezuinigen en sluit het marinevliegveld. Nadat een wat afstandse Brequet Atlantique op een bootje is getakeld en aan zijn zoveelste laatste tocht begint, daalt er een weldadige stilte over het gebied. Slechts in de weekends wordt die stilte onderbroken door zweefvliegclubs. De haviken, uilen, buizerds, kieviten en ooievaars hebben sindsdien vrij spel, alle rust en de ruimte. Het lijkt dan ook een ideaal gebied om het landelijke beleid van brede en krachtige ecologische verbindingsszones gestalte te geven, want de paar duizend hectare duin tussen Scheveningen en Katwijk kan via dit gebied aansluiting vinden met het Groene Hart. Inmiddels hebben natuuronderzoekers vastgesteld dat er een levendige uitwisseling van flora en fauna is tussen dat Groene Hart en de dui-

nen. Soms maken de dierlijke verkeersslachtoffers op de A44 dat tragisch duidelijk. Zij hebben de oversteek niet gehaald. Maar velen lukt dat wél. Zo zou het moeten blijven, denkt menig natuurliefhebber heimelijk. De provincie denkt daar echter geheel anders over.

Concensus?

Er wordt een stuurgroep ingesteld met als vertegenwoordigers het Rijk als eigenaar, de Provincie Zuid-Holland, de gemeenten Katwijk en Wassenaar en de regioverbanden Rijnland en Haaglanden. Ruim driekwart van het voormalige Vliegveld valt onder de nieuwe gemeente Katwijk en de rest hoort bij de gemeente Wassenaar. Druk vanuit de gemeenten brengt het maximaal aantal te bouwen woningen terug van 10.000 naar 5.000. Lagere claims van onder andere Wassenaar worden door het Rijk en Provincie afgewezen.

Eerst bewegen, dan bouwen

Door de stuurgroep wordt een Plan van Aanpak gemaakt, waarna in een open proces in mei 2008 het Integraal Structuur Plan (ISP) tot stand komt.

De bevolking van Wassenaar en Katwijk mogen zich over het ISP in juni 2008 uitspreken. Duidelijk is, dat de bestaande infrastructuur niet toereikend is om de toename van het auto-

verkeer te verwerken. Ferm wordt gesteld dat "we eerst moeten bewegen, dan pas bouwen". Dit wil zeggen dat eerst de Rijnlandroute, de verbreding van de N206 en de sneltram vanuit Gouda, via Leiden naar Katwijk en Noordwijk (RijnGouwewijn) moeten zijn aangelegd, voordat er woningbouw mag gaan plaatsvinden. De plaatselijke partij "Wat Wassenaar Wil" (WWW) wijst als vertolker van de Wassenaarse mening in juni 2008 het ISP af. Hun voornaamste argument is, dat het smalle strookje dat nog rest tussen de bebouwing van het Vliegkamp en Wassenaar ten ene male ontoereikend is als ecologische bufferzone tussen het duingebied en het groene hart. Iemand noemt het "in feite niet meer dan een steegje met wat onkruid."

Actie

Er wordt actie gevoerd door het Comité Valkenburg Vol? Nee! Overigens wordt dit comité later omgedoopt in Stichting Valkenburg Groen. Binnen de kortste keren haalt dit comité 3500 handtekeningen op. De woede richt zich vooral op het CDA. Onder leiding van erkend actievoeder Wim ter Keurs is in 2007 de actiegroep Behoud Rijnland opgericht die zich tegen de "ergens" geplande Rijnlandroute verzet. Ooit wist hij de aanleg van de Leidsche Baan, een weg door de kroondomeinen De Horsten richting Leiden, tegen te houden en dit kunstje wil hij nog eens herhalen. Tijdens de inspraakronde worden er slechts minimale veranderingen behaald. De discussie spitst zich toe op de inrichting van de Mientkant/Kooltuin. Natuurorganisaties, waaronder Duinbehoud, hebben hier een grote claim gelegd voor recreatieve opvang. Dit om

Het Valkenburgse meer
en het vliegveld
(foto: Joost Bouwmeester).

de druk van de toenemende bevolking op het kwetsbare duingebied af te kunnen wentelen. Van de bezwaren die de Stichting Valkenburg Groen namens 3500 Wassenaarders heeft ingebracht, blijkt nauwelijks iets te zijn gehonoreerd. Het Wassenaarse College van B&W (WWW, CDA, PvdA, D66 en Groen Links) blijkt in te stemmen met het licht aangepaste ISP. En waarom? "We willen aan tafel blijven zitten in de stuurgroep.", aldus Wassenaars eerste burger Jan Hoekema (D66). Veel gewone burgers van Wassenaar vinden dat het ISP in strijd is met rijks- en provinciaal beleid en meten dit breed uit in de diverse plaatselijke bladen. Bijvoorbeeld onder de kop "3500 handtekeningenzetters worden genegeerd".

College valt en staat weer op

De 'gewone' Wassenaarders blijven tegen de bouwplannen en willen het gehele gebied als groene buffer en ecologische verbindingzone tussen het duin en het Groene Hart. De wethouder die het Wassenaars standpunt moet verdedigen in de stuurgroep, Nico Alkemade, wordt door niemand meer serieus genomen. Men is tegen grootschalige woningbouw en vóór een groene buffer, heeft zorgen over de toename van het verkeer, vreest een verkeersinfarct op de A44 en wil een onderbreking van de N441 (Katwijkseweg-Wassenaarseweg) om het sluipverkeer te weren. Op 7 oktober 2008 valt het Wassenaarse College, want WWW en VVD stemmen tegen het ISP.

Na twee maanden treedt een nieuw College aan, nu gevormd door de VVD, het CDA, PvdA, Groen Links en D66. Over de bouwplannen voor Valkenburg wil men het voorlopig niet meer hebben, want door het afwijzen door Wassenaar van het ISP zit Wassenaar niet meer in de stuurgroep. Er zal en moet blijkbaar veel en snel gebouwd worden op het voormalige Vliegkamp. Het belang van de natuur (haviken, salamanders en buizerds hebben geen stem en zijn geen kiezers) en het principe van de sterke ecologische verbindingzone dreigen te moeten wijken voor een woonwijk in een provincie waar, als de eerste huizen klaar zijn voor bewoning, de bevolking gaat krimpen. Bouwen voor leegstand ten koste van de natuur! De uitslag van de komende gemeenteraadsverkiezingen kan wel eens zéér verrassend uitpakken in enkele gemeentes, maar vooral in Wassenaar en Katwijk! Want ook in Katwijk willen de inwoners de laatste groene ruimte tussen de zwaar verstedelijkte gebieden groen en open houden.

FRANS H. MICKLINGHOFF IS SCHRIJVER EN JOURNALIST